

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ένα **σημαντικό** πρόβλημα του καιρού μας είναι η μεγάλη αύξηση της εγκληματικότητας, ιδίως των νέων. Σε σημαντικό βαθμό οφείλεται στην έλλειψη υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος, στην **απουσία** διαπαιδαγώγησης και παραδείγματος που να εμπνέει πίστη στις ηθικές αξίες και να τους δίνει υγιείς στόχους και ιδανικά, στην ανεργία, στη χρήση ναρκωτικών και στην έκθεση σε μια υποκουλτούρα βίας, μέσα από τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. [...] ¹

Η αύξηση της εγκληματικότητας και παραβατικότητας των νέων έχει επιβεβαιωθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως μαρτυρούν στοιχεία στατιστικών ερευνών και μελετών.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού στο περιοδικό *Time* χαρακτηριστικά αναφέρεται: «[...] Πρέπει να αναρωτηθούμε τι θα κάνουμε εμείς η **ενήλικη** κοινότητα; Ναι, η βιομηχανία της ψυχαγωγίας πρέπει να σταματήσει “να πουλάει βία” στα παιδιά. Ναι, η βιομηχανία όπλων πρέπει να **σταματήσει** ν’ αγωνίζεται να κάνει τα όπλα προσιτά σε όλους. Ναι, οι πολιτικοί χρειάζεται να δουν αυτά τα θέματα με μία ειλικρινή και διακομματική προσπάθεια και όχι απλά ως μέσα αντιπαράθεσης στις κομματικές εκστρατείες. Και ναι, τα ΜΜΕ πρέπει να κάνουν περισσότερα από το να χρησιμοποιούν τις τραγωδίες για εντυπωσιακούς τίτλους. Αλλά και τι μερίδιο ευθύνης θ’ αναλάβουμε εμείς τα άτομα;»

---

¹ Το σύμβολο [...] σημαίνει ότι παραλείπεται κείμενο.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Κοινωνιολόγοι και ψυχολόγοι καλούνται να ερμηνεύσουν το φαινόμενο αναζητώντας τα αίτια της εγκληματικότητας. [...] Γάλλοι κοινωνιολόγοι που ερεύνησαν το πρόβλημα της βίας στα σχολεία, επισημαίνουν ότι η λύση πρέπει ν' αναζητηθεί στην «αποκατάσταση της λειτουργίας των θεσμών» και όχι τόσο στα μέτρα επιτήρησης. Βασικές αιτίες θεωρούνται: τα οικονομικά προβλήματα, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η **ανασφάλεια** στον τομέα της εργασίας και οι ολοένα διογκούμενες ανισότητες.

Ιωάννης Π. Τσαχαγέας, 2006, «*Η ανθρωπότητα σε κρίση θεσμών και αξιών*», Εκδόσεις Γκοβόστη, Αθήνα (Διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 -100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο της παρακάτω περιόδου: «Ναι, η βιομηχανία της ψυχαγωγίας πρέπει να σταματήσει “να πουλάει βία” στα παιδιά».

Μονάδες 10

B2. α. Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου: «Ένα σημαντικό ... τηλεόραση» και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μον. 4)

β. Να γράψετε τα δομικά μέρη της ίδιας παραγράφου.

(Μον. 6)

Μονάδες 10

B3. α. Να γράψετε από ένα αντώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: **σημαντικό, απουσία, ενήλικη, σταματήσει, ανασφάλεια.**

(Μον. 5)

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

β. Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: πίστη, στόχους, αναφέρεται, μερίδιο, ερμηνεύσουν.

(Μον. 5)

Μονάδες 10

B4. α. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των σημείων στίξης (εισαγωγικά) στις παρακάτω περιπτώσεις:

- «Πρέπει να αναρωτηθούμε ... εμείς τα άτομα;»,
- «να πουλάει βία».

(Μον. 2)

β. Να εντοπίσετε στο κείμενο μία έκφραση με μεταφορική σημασία.

(Μον. 3)

Μονάδες 5

Γ1. Σε ένα άρθρο 400-500 λέξεων που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να αναφέρετε μορφές ενδοσχολικής βίας που γνωρίζετε και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Α΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)

ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)

ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2014

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΣΠΕΡΙΝΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το σχολείο που **θέλει** να αναπτύξει τη δημιουργικότητα των μαθητών του πρέπει να στρέψει προγράμματα, βιβλία, μεθόδους διδασκαλίας, **διδάσκοντες** και διδασκόμενους προς αυτή την κατεύθυνση. Η μηχανική μάθηση, η τυποποίηση της διδασκαλίας ή της εργασίας, η παθητική επανάληψη, η παιδαγωγική τού «κάνε αυτό που σου λέω» και του «κάνε το όπως σου το λέω» θα αποκλειστούν και θα αντικατασταθούν με μεθόδους όσο γίνεται περισσότερο ενεργητικές. [...]*

Πιο συγκεκριμένα, η σχολική ζωή στο δημιουργικό σχολείο θα μπορούσε να οργανωθεί με τρόπους που να ευνοούν τις πρωτοβουλίες, τις επιλογές, τις εργασίες των μαθητών σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Να ανατίθεται, για παράδειγμα, στους μαθητές η οργάνωση και παρουσίαση ορισμένων μαθημάτων, διάφορες εκθέσεις, έκδοση περιοδικού ή εφημερίδας, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές παρουσίες, ομιλίες - συζητήσεις για θέματα επικαιρότητας, κοινωνικά ή πολιτικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά κτλ. Σε μια τέτοια οργάνωση, καθοριστικό ρόλο θα παίξουν οι ομάδες των μαθητών, με την προϋπόθεση ότι διδάσκοντες και διδασκόμενοι θα απαλλαγούν από την πίεση των ποικίλων εξετάσεων και από το **αδιάκοπο** κυνήγι της ύλης και του χρόνου.

Στο δημιουργικό σχολείο ο διδάσκων θα τονίσει ιδιαίτερα τη συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο, ώστε να είναι όσο το

---

* [...]: παραλείπεται κείμενο.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Α΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

δυνατόν ενεργητικότερη. [...]» Θα προσέξει, επίσης, ιδιαίτερα το είδος των ερωτήσεων. Δεν πρέπει να είναι αυτές που «ξέρει» την απάντηση και την περιμένει, γιατί τότε ακούει αδιάφορα ή δεν ακούει καθόλου τις άλλες απαντήσεις, ώσπου να ακούσει την αναμενόμενη, οπότε και ενθουσιάζεται. Ο ίδιος ο μαθητής δεν απορεί, δε ρωτάει, δεν ενθαρρύνεται στην απορία ή στην ερώτηση, δε βλέπει να λαμβάνεται υπόψη η προσπάθειά του και, κατά συνέπεια, δε διακινδυνεύει μια απάντηση λαθεμένη. Ο δημιουργικός μαθητής δυσφορεί σε τέτοιες συνθήκες μαθήματος και αντιδρά συχνά με απρέπεια ή με ειρωνεία.

«Να κάνετε ερωτήσεις που **να μην ξέρετε** την απάντηση», αυτό είναι το αίτημα της δημιουργικότητας. Η στενή όμως αντίληψη για την αγωγή¹, που περιορίζει το ρόλο της στο γνωστικό υλικό, δεν αφήνει το διδάσκοντα να κινηθεί στον ευρύτερο χώρο της **συλλογικής** προσπάθειας και της γόνιμης ανταλλαγής ιδεών. [...]»*

Γενικά, το δημιουργικό σχολείο βοηθάει τους μαθητές να χρησιμοποιούν τα χέρια τους, να κατασκευάζουν, να κάνουν πειράματα, να ερευνούν, να αναζητούν, να αποκτούν προσωπικές εμπειρίες και γνώσεις – όχι μόνο από τα βιβλία – να δημιουργούν κάτι δικό τους, να «ποιούν²».

Κώστας Μπαλάσκας, «Το σχολείο της δημιουργικότητας»,
εκδ. Γρηγόρη (Απόσπασμα – Διασκευή).

---

* [...]: παραλείπεται κείμενο.

¹ αγωγή: μάθηση, μόρφωση, διαπαιδαγώγηση.

² ποιούν: κατασκευάζουν, δημιουργούν.

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου (80-100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναζητήσετε στην πρώτη και στη δεύτερη παράγραφο, τα στοιχεία από τα οποία, κατά τη γνώμη του συγγραφέα, πρέπει να απαλλαγεί το σημερινό σχολείο, ώστε να γίνει δημιουργικό. Να τα αναπτύξετε σε μία παράγραφο (60-80 λέξεις).

Μονάδες 15

B2. α. Να επισημάνετε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου («Πιο συγκεκριμένα, η σχολική ζωή ... της ύλης και του χρόνου»).

(Μον. 6)

β. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη παράγραφο.

(Μον. 4)

Μονάδες 10

B3. Να βρείτε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις: «θέλει», «διδάσκοντες», «αδιάκοπο», «να μην ξέρετε», «συλλογικής».

Μονάδες 5

B4. «Στο δημιουργικό σχολείο ο διδάσκων ... των ερωτήσεων» (τρίτη παράγραφος): να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική σύνταξη.

Μονάδες 5

Γ1. Με την ευκαιρία της αποφοίτησής σας από το σχολείο, σας ζητείται να συντάξετε ένα άρθρο για τη σχολική ιστοσελίδα. Στο άρθρο αυτό να αναφερθείτε στα εφόδια που αποκτά ο μαθητής κατά τη διάρκεια της σχολικής του ζωής και να προτείνετε τρόπους, με τους οποίους το σχολείο μπορεί να γίνει πιο δημιουργικό (400-500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Α΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ